

Budapesti levél

Kedves Barátom!

Budapest, március hó

Felemás életünk változatosan alakul, de sajnos májdmindig a kárunkra. A legutóbbi januári drasztikus áremelési hullámot alig éltük át, amikor e hó elején újabb drágulásokkal leptek meg. A rendszer igen tanulékony. Ez alkalommal már nem merete hivatalos jelentésben közölni a rossz hírt, hanem eredeti ötlettel az újságokban hirdetés formájában adta tudomásunkra az emeléseket. „Tájékoztató az árakról” című közleményükben óvatos fogalmazásban közölték, hogy különböző importált, illetve hazánkban előállított árú árainál „változások” álltak be. A kakaó csokoládé, tej, tejszín árát 12 %/o-kal a konfekciós gyártmányoké 9 %/o-kal, a festékekét 7 %/o-kal, a kozmetikai cikkek árát 20 %/o-kal emelték. Bebizonyosodott újból, hogy hazánk kereskedelme kétfajta árral dolgozik. Bizonyos árúkat központilag állapítják meg. Ezek állami árak. Idetartoznak a januári drágulással érintett fogyasztási cikkek. A most érintett árú árak a piac változásainak vannak kitéve, ezért árak „szabad” árak.

A fiatalság népszerű folyóirata, a Mozgó Világ, körüli botrányról már írtam. Hosszú vajadás után végre megjelent az új összevont kettős szám. A decemberi szám elmaradt, mert a régi szerkesztőség Bibó István emlékének szellemében akarta kihozni a számot. A folyóirat új külsejével jelent meg, a fedőlap tervezője ugyanis nem járult hozzá az eddigi címlap használatához. Ujdonság még, hogy a fedőlappra rátették Illyés Gyula fényképét is, aki az ellen már nem tud tiltakozni! Tőle származik ugyanis a lab neve, mely egyik versében szerepel. A lab tartalma silány és semmitmondó. Levekszik mindenkit kielégíteni: a népi vonalat Illyés fényképével és a Csángó Biblia történetével, míg a reformok követői, Nyers Dezsővel folytatott beszélgetéssel. A régi írógárdából senkisem szerepel. Kivétel Weöres Sándor, aki egy szatirikus verset adott közre mely arról szól, hogy: „Cukorsüveg a világ és mindenki nyalja”. Ennek az új lapnak semmi köze a régi Mozgó Világhoz!

Hazánkban egyre többen bírálják a kádári politikát. Minden aránylagos jólétünk ellenére lényegében borotva élen táncolunk. Kis elcsúszás gazdasági vonalon és újra a mélybe zuhanhatunk! A szovjet világpolitika szolgálai, fenntartás nélküli követése adott helyzetben végzetes lehet számunkra. Sokan a gyűlölt Ceausescu emlegetik. Románia ugyan katonailag gyenge, s a szovjet érdekerületbe beágyazva gazdasági mélyponton van, külföld felé fizetéseképtelen, a lakosság elűtása katasztrófális, mégis a világpolitikában időnként látványos szerepet játszik. Gyakran ellenszegül Moszkva kívánságainak, Ceausescu nyilatkozatai bő teret kapnak a világsajtóban. Nyugati politikusok egymásnak adják a kilincset Bukarestben. Legutóbb Gromiko látogatott el Bukarestbe és nem Ceausescu utazott Moszkvába. Az új szovjet vezetés feltehetőleg azt várja, hogy Ceausescu belpolitikailag megbukik.

Kádárék is újabban külpolitikailag aktívabbak lettek. A múlt hónapban az osztrák kancellár, utána az angol miniszterelnök, Margaret Thatcher látogatott hozzánk. A „vaslédi” látogatását a csehszlovák sajtó éles hangon bírálta. Szerintük a nukleáris fegyverek árnyékában nem lenne szabad párbeszédet folytatni a Nyugattal.

Az eddigi szakszervezeti vezető, Gáspár Sándort leváltották. Utódja az eddigi iparügyi miniszter, Méhes Lajos lett. A leváltásnak az a politikai háttere, hogy a reformirányzatnak még ma is sok ellenzője van a pártban. Féltik eddigi hatalmukat a közép és alsó káderek. Gáspár volt a fékező csoport egyik vezetője. Így a szakszervezet

gyakran szembe fordult a kormány terveivel a nagy iparvállalatok (Csepel stb.) felosztását illetően. Méhesnek most a szakszervezetet a reformisták újjára kell állítani.

A helyettes igazságügy minisztert, Bonifertet is különféle visszaélések miatt leváltották, sőt még a pártból is kizárták. Büne, hogy magánépitkezéseknél elítelt rabokat dolgoztatott és a munkájukért kapott béreket elskikkasztotta!

A Demokratikus Ellenzék tevékenysége lassan közismertté válik az országban. Szellemi életünk több vezető személyiségét is ide számíthatjuk. Csurka István, a közismert és nagyra becsült drámaíró, az Írószövetség Választmányi tagja, a közelmúltban kilépett az Írószövetségből. Hubay Miklós elnökhöz írt levelét most sokszorosítva terjesztik. Csurka magatartását a máskéntgondolkodók táborában elismeréssel vették tudomásul. A magyar élet – Csurka szerint – egyhelyben áll, „nem úgy mint a befagyott víz, hanem mint az elkásásodott, elláposodott vidék, amelyikbe ugyan bele lehet fulladni, mert voltaképpen mocsár és lehűz, de hullámverésre már képtelen... A magyarság ma egy fej és egy szellem, agy és lélek nélkül élő, jóformán csak vegetatíven létező, napról-napra élő szervezet, amelyik hovatovább már el is hiszi, hogy minden rendben az életében pusztán azért, mert van mit ennie. A jövő mint olyan ki van iktatva a magyar nép gondolkodásából. Aki pedig, mint pl. Csoóri a mutatóujját megpróbálja kiegyenesíteni, az mindjárt kap egy körmöst az igazgató bácsitól (ti. Aczél Györgytől).

Meglepetésünkre az elmúlt hó végén az idei Herder-díjat a Berlinben ösztöndíjasként élő Konrád Györgynek ítelték. Az otthoni lapok élesen megtámadták a díjat odaitéllő bizottságot, mert szerintük Konrádnak nem írói, hanem politikai tevékenységét akarták ezzel honorálni. Nem titok, hogy Konrád egyik vezetője a Demokratikus Ellenzéknek. A csoport egy másik ismert tagját, **Eörsi István** költőt és drámaíróit is kitüntették, neki a Nyugatnémet Szerzők Alapítványának 1983-as évi Színházi Díját ítelték oda. **Eörsi** múlt év februárjában szerepelt utoljára egy nyilvános, de nem hivatalos otthoni irodalmi összejövetelen. A „Feketében” c. SZETA-antológia bemutatóján olvasta fel a számszavak kötetben megjelent „Jelenetek a sötétben” című írását.

A lengyel és csehszlovák polgárjogi harcosok után Harasztai Miklós íróval és Kis János filozófussal az élen 19 magyarországi ellenzéki felhívást tett közzé, melyben követelte a magyarországi politikai foglyok szabadonbocsátását és az erdélyi, felvidéki magyar kisebbség jogainak biztosítását. A felhívást eljuttatták a nyugati újságokhoz és rádiókhoz is.

Most néhány nyilvánosságra hozott, beszédes statisztikai adatot szeretnék megírni. Az ország lakosainak száma ez év elején 10.679.000 volt. 21 ezerrel kevesebb, mint 1982-ben! 128.000 gyermek született, 6.000-rel kevesebb, mint 1982-ben! Hazánk minden tízezer lakosára csupán 31 orvos jut. A munkások és tisztviselők átlag keresete 5.240 Ft. Hazánkat 1983-ban 10,4 millió külföldi látogatta meg, 7,5 millió ebből keletről érkezett. Legtöbben Ausztriából látogattak meg bennünket, 1,6 millió. Az USA és Kanadából 100 ezren. Hazánkból Nyugatra 588.000 fő utazott.

Nyugatról évente átlag 800 fő települ haza. Nagyrésztük nyugdíjas. A hazatelepülőknél igazolniuk kell, hogy eltartásukról gondoskodni tudnak és Magyarországon lakással rendelkeznek. Akinek nincs lakása, annak 15.000 dollárt kell letennie, hogy ebből később lakást, vagy házat vehessen. A köznyelv ezeket a hazatelepülőket „visszaidézsek”-nek hívja.

A Kerepesi temetőben Rajk László sírjánál 150 főnyi közönség jelenlétében koszorút helyezett el a párt abból az alkalomból, hogy Rajk most lett volna 75 éves. Az ünnepségen nem volt jelen ifj. Rajk László, mivel hivatalos engedéllyel Franciaországban tartózkodik.

A Forintot sajnos, újból leértékelték átlagban 4,3 %/o-kal. A dollár árfolyama levelem írásakor 46,48 Ft., a DM-é 16,88 Ft.

Az idén tavasszal egy magyar lovascsoport 4.000 km-es útnak indul Nyugat-Európába Terv szerint a kalandozó magyarok útját lovagolják végig. Május 2-án Sopronnál lépik át a határt, majd Linz, Passau, Augsburg, Bazel, St. Gallen, Modena, Padua, Vencele érintésével Rábafüzesnél térnek vissza. A csoport létszáma 13, ebből 7 lovas 10 lóval, 3 fényképész, 2 tévé operatőr és egy történéző.

Mindmáig volt egy magyar cigaretta, a „Metropol”, amelynek dobozára rányomtatták, hogy a dohányzás káros az egészségre. Általános vélemény szerint azonban minden más cigaretta-félénél ez volt a legkevésbé ártalmas. A Metropol most, sajnos, megszűnt. Gyártását leállították. Talán azért, mert túl jó volt.

A Legfelső Bíróság megerősítette a hirhedt totócsalókra kimért büntetéseket. A fővádlottat 6 évre, 27 társát kisebb-nagyobb börtön- és pénzbüntetésre ítélték. A csalók megvesztegetéseikkel több mint másfélmillió DM-et tettek zsebre. További totócsalók perére a közeljövőben kerül sor.

Néhány pesti viccel zárom levelem:

Az otthoni áremelések várható menetrendje: Januárban emelték a húsárakat, februárban a benzín árát, márciusban a ruhakét. Ha így megy tovább, áprilisban a barrikádokat emelik!

*

Mit csinál a szovjet vadászpilóta, ha szűk a gallérja?

???

Lő magának egy Böinget.

*

Az osztrák kancellár látogatása óta megszapordtak a fagyos szentek.

???

Pongrác, Szervác, Bonifác, – Sinovác.

*

Melyik Románia leghosszabb és legrosszabb útja?

???

A szocializmus útja.

Miért?

30 éve haladnak rajta, és egyre rosszabb s még csak az elején vannak.

*

Két székelly megáll egy romániai elmeegógyintézet előtt.

Szegény emberek, vajon milyen mániában szenvednek? kérdi az egyik.

Felel a másik: R o m á n i á b a n !

*

Káderezésnél a kérdező:

– Mondja meg, hogyan fogják hívni 2000-ben a Lenin körutat?

– Nem tudom.

A kérdező: – Le van káderezve.

*

Magyarországon katolikus körök remélik, hogy Lékai primás nem hal meg nyugdíjazása előtt.

Miért?

Mert akkor a párt halottja lenne.

Szeretettel ölel:

Barátod